Verenigingsjaar 1952 22e Jaargang, No 3 September 1952

FUNGUS

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE NEDERLANDSE MYCOLOGISCHE VERENIGING

REDACTEUR: J. DAAMS * JAC. OPPENHEIMSTRAAT 22 * EINDHOVEN

HET BESTUUR DER NED. MYCOLOGISCHE VERENIGING

Dr A. F. M. REIJNDERS, *Voorzitter*, Kapelweg 140, Amersfoort.
G. D. SWANENBURG DE VEYE, *Onder-voorzitter*, Nassauplein 5, Alkmaar.
Mej. J. P. S. SMIT, *Secretaresse*, Reynier Vinkeleskade 26, Amsterdam-Z.
G. L. VAN EYNDHOVEN, *Penningmeester*, Floraplein 9, Haarlem. Postrekening 90902 op naam van: Penningmeester N.M.V.
Prof. Dr O. F. UFFELIE, *Bibliothecaris*, Lessinglaan 88, Utrecht.
De *contributie* der Vereniging bedraagt f 6,50, voor huisgenootleden f 3,25
De *Mededelingen* moeten afzonderlijk worden gecontribueerd.

IN MEMORIAM JULES ROMEO HARTSVELT MÜLLER
1 Mei 1899 – 4 Augustus 1952

Tot ontsteltenis van velen, in en buiten onze Vereniging, is onze vriend MÜLLER op 4 Augustus jl. plotseling overleden.

Een onverwacht telefoontje, een kennisgeving met zwarte rand, en voor de zoveelste maal is een goede bekende van ons heengegaan... En wederom zet men zich met een bezwaard hart tot het schrijven van enkele woorden ten afscheid.

Geboren op 1 Mei 1899, was MÜLLER 53 jaar oud en dus in de kracht van zijn leven. Hij was man en vader in een gelukkig gezin en onze deelneming moet uitgaan naar zijn weduwe en de beide jeugdige kinderen, die in hem hun grote steun verliezen.

Door een samenloop van omstandigheden kon MÜLLER pas op 30-jarige leeftijd zijn candidaatsexamen doen. Bij zijn verdere studie combineerde hij de botanie met de physische aardrijkskunde en legde in 1934 te Utrecht zijn doctoraal examen af. Hij had gehoopt in Duitsland voldoende stof op te doen om te promoveren in de geomorphologie, maar de politieke omwenteling, die zich daar begon te voltrekken, stond hem zo tegen, dat hij deze studie heeft afgebroken.

In 1930 was hij inmiddels assistent geworden bij Prof. Dr. TH. J. STOMPS op het Amsterdamsche Botanische Instituut. Na het afbreken van zijn studiën in Duitsland heeft hij zich geheel aan de botanie gegeven en het is ons allen bekend, dat daarbij de mycologie zijn grote voorliefde had. Tot zijn dood toe is hij te Amsterdam werkzaam geweest, laatstelijk als Conservator bij Prof. Dr J. HEIMANS. Daarnaast heeft hij zich na de oorlog gewijd aan de Civitas Academica te Amsterdam, waarvan hij vice-voorzitter was en waarvoor hij enorm veel heeft gedaan. Zowel door zijn persoon als door zijn beroep, later gecombineerd met genoemde bestuursfunctie, heeft hij voor onnoemelijk veel studenten meer gedaan dan onder woorden valt te brengen en vaak is hij hun door zijn onbaatzuchtige toewijding tot een zegen geweest.

COMMONWEALTH MYCOLOGICAL INSTITUTE 3 OCT 1952

Ongetwijfeld zal MÜLLER om bovengenoemde redenen nog elders worden herdacht. O.a. is dit het geval in het Vakblad voor Biologen. Ik zal mij daarom nu speciaal bepalen tot de mycologie, want wij allen, die hem in de herfst geregeld zagen, konden ons hem niet denken zonder paddenstoelen. Een kleine 25 jaar is hij lid geweest van de Nederlandse Mycologische Vereniging en hij droeg haar een zeer warm hart toe. Als penningmeester, als consul en als lid van de gewestelijke commissie in het Noordwesten des lands, heeft hij zich voor de N.M.V. ingezet. Op bijna alle vergaderingen en excursies was hij aanwezig, altijd actief en bereid om te helpen. Na thuiskomst van de excursies was hij een der getrouwen, die altijd hielp bij het uitleggen en op naam brengen van de vondsten en zijn uitgesproken neiging om anderen van zijn kennis mede te delen maakte hem daarbij tot een graag gehoorde explicator. Ook op onze officiële tentoonstellingen hebben wij van al deze eigenschappen ten volle geprofiteerd.

Enige van zijn geliefkoosde groepen waren de Polyporaceeën en de hogere Ascomyceten, maar een specialist in de een of andere afdeling van het zwammenrijk is hij nooit geweest. Daarvoor was hij teveel allround mycoloog. Hij hield van alle paddenstoelen zonder uitzondering, zulks in ideële zin, want een paddenstoeleneter was hij niet. Van hetgeen hij wist, heeft hij niet veel op papier gezet, maar hij vond het heerlijk om met zijn medeleden te discussiëren en op vriendschappelijke wijze te debatteren over het al dan niet juist zijn van een determinatie.

Mijn persoonlijke kennismaking met MÜLLER dateerde van het ogenblik, dat hij lid werd. In die voorbijgegane jaren is daaruit een grote vriendschap gegroeid, welke dieper zat dan de mycologie alleen, en met weemoed moet ik beseffen, dat hieraan een abrupt einde is gekomen. Het leven is voor hem lang niet altijd gemakkelijk geweest. Vooral gedurende de oorlog heeft hij het uitermate moeilijk gehad. Des te meer moeten wij het waarderen, dat hij, ondanks dit alles, zich er bovenop heeft weten te houden en het daarenboven nog heeft klaargespeeld zijn krachten, zowel officieel als illegaal, ook aan anderen te wijden.

Geen wonder, dat de diepe indruk, welke zijn plotselinge, tragische verscheiden heeft gemaakt, zich uitstrekt tot ver buiten de kringen onzer Vereniging.

Haarlem, Floraplein 9, Augustus 1952. G. L. VAN EYNDHOVEN

Tot mijn grote spijt was het om technische redenen niet mogelijk bij dit In Memoriam een foto van MÜLLER af te drukken. Ik hoop zeer, dat dit in een later nummer nog mogelijk zal zijn. G. L. v. E.

OVERZICHT VAN DE GESLACHTEN DER AGARICALES VRIJ NAAR KONRAD ET MAUBLANC: LES AGARICALES, 1948

I

Herhaaldelijk heeft men mij gevraagd eens iets in Fungus te willen schrijven over de vernieuwingen in het systeem van de hogere Basidiomyceten, over de nieuwe namen van de geslachten en hun betekenis. Het is zeer begrijpelijk, dat het voor meer gevorderde mycologisch-belangstellenden uitermate ver-

velend is, telkens nieuwe namen te zien of te horen bezigen, welke men niet kan thuis brengen en waarvan de betekenis duister is. In verband nu met de in Maastricht te organiseren tentoonstelling werd me nogmaals gevraagd een overzicht van deze nieuwere opvattingen te willen geven. Nu voelt de schrijver dezes zich verre van deskundig op dit gebied, maar omdat hij de nieuwere systematische literatuur van de *Agaricales* gemakkelijk kan raadplegen en ook omdat hij 't gerechtvaardigde van het verzoek inziet, geeft hij bij deze gevolg aan het verlangen en dit artikel is er het resultaat van. Een artikel dat hem veel hoofdbrekens heeft gekost en waarvan hij nauwelijks kan verwachten, dat het geslaagd is.

Wat toch moet in een dergelijk artikel een plaats vinden? Een eenvoudige opsomming van de namen, die in KONRAD ET MAUBLANC vermeld worden, is spoedig overgeschreven, maar niets-zeggend. Een critische bespreking van de verschillende genera en hun rangschikking eist een boekdeel en gaat buiten het bestek van een artikel als dit. Er blijft dus over, de mogelijkheid om een overzicht van de geslachten te geven volgens een bepaald systeem en deze geslachten althans voor zover van een beschrijving te voorzien, dat hieruit blijken kan, waaròm men deze groepen heeft gecreëerd, waarom men zich genoodzaakt voelt, het systeem zó in te richten. Daarbij doet zich dan direct de vraag voor: hoever moet men bij de omschrijving der geslachten gaan? Heel spoedig vervalt men in allerlei moeilijke kenmerken, waar de paddestoelen-amateur niet direct mee in aanraking komt bij de onderscheiding van zijn soorten. Toch zijn deze, voor een groot deel microscopische, kenmerken nodig om de begrenzing en de rechtvaardiging dezer groepen te doen inzien, zij vereisen weer een speciale terminologie, die niet gemakkelijk toegankelijk is. Doordat de samenstelling van dit artikel nogal snel moest geschieden, had ik geen gelegenheid al deze termen eerst te verklaren: het lijvige artikel zou dan bovendien nòg groter zijn geworden. Het beste zal zijn dat de belangstellende, die een nadere verklaring wenst, mij dit even doet weten, ik hoop dan in een volgend Fungusnummer aan zijn verlangen te kunnen voldoen.

Wij kozen dus als leiddraad het in de ondertitel genoemde werk. Dit heeft het voordeel de opvattingen van de franse school weer te geven, waarvan de meeste veranderingen zijn uitgegaan. Bovendien is het tamelijk „conservatief", d.w.z. geslachten, die nog niet voldoende gefundeerd lijken, worden er niet in opgenomen; veel van het oude systeem (van FRIES) wordt gehandhaafd. Trouwens in 't practisch gebruik in de oude wereld, zowel als in Amerika, overheerst deze tendens om maar aan de oude indelingen en namen vast te houden, behalve dan bij enkele vooruitstrevende onderzoekers, wier werk echter van grote waarde is. Af en toe veroorloofden we ons een kleine afwijking van de opvattingen van K. et M., meestal waar het enkele tamelijk gebruikelijke nieuwe genera gold, die door K. et M. als ondergeslachten worden vermeld (*Fulvidula*, *Leucocoprinus*, *Tephrophana*, enz.), soms ook sloegen we een geslacht over, indien de soorten ervan in Nederland volledig onbekend zijn (*Montagnites*).

Nu is er enige tijd geleden een zeer belangrijk werk op 't gebied van de systematiek der *Agaricales* verschenen, geschreven door R. SINGER [1]), die vroeger

[1]) R. SINGER: The Agaricales in modern taxonomy, Lilloa T. 22, Tucuman 1949.

in Europa werkte, maar thans Amerikaan is. Hoezeer alles nog in beweging is, wat betreft deze systematiek, kan men eerst goed ervaren, wanneer men dit werk bestudeert. Er is een enorme hoeveelheid materiaal in verwerkt, daar juist deze auteur diepgaand kennis heeft kunnen maken èn met de europese soorten en opvattingen èn met de amerikaanse. We moeten nog afwachten, wat de andere vooraanstaande mycologen over dit werk zullen zeggen (SINGER wordt wel eens als een niet altijd gemakkelijk te volgen avant-garde figuur beschouwd), maar in ieder geval zal dit werk als zeer belangrijk moeten worden beschouwd. We hebben gemeend voortdurend even naar de opvattingen van SINGER te moeten verwijzen, ten behoeve van diegenen onder ons, die zich meer critisch met de mycologische systematiek willen bezighouden. De rangschikking in 't groot van SINGER wijkt op *verschillende punten* ook nogal af van die van KONRAD et MAUBLANC, maar toch vallen er in 't algemeen wel dezelfde grote lijnen te bespeuren. Minder belangrijk is het, dat SINGER b.v. vaak familie noemt, wat K. et M. als een tribus beschouwen e.d., de eerste onderscheidt dus veel meer families en sub-families, enz. Trouwens, wanneer de nieuwere rangschikkingen nogal afwijken van die van FRIES, wil dit nog niet altijd zeggen, dat er werkelijke verwantschappen in uitgedrukt zijn; wanneer men *Volvaria* plaatst in de buurt van *Amanita* (*Amanitopsis*) blijft de vraag voorlopig open, of de inderdaad grote overeenkomsten tussen deze genera op een (genetische) verwantschap berust, of meer toegeschreven moeten worden aan een onafhankelijke ontwikkeling in dezelfde richting (Convergenties, men denke ook maar eens aan *Bolbitius* en *Coprinus*). Iets dergelijks kan men zich ook afvragen voor *Agaricus* (vroeger *Psalliota*) en *Lepiota*, die tegenwoordig dicht bij elkaar geplaatst worden. Het zou te ver voeren, hier nader op deze dingen in te gaan. Aan de andere kant mogen b.v. op onze tentoonstellingen *Lactarius Russula*, *Hygrophorus* en *Cantharellus* niet meer bij de Witsporigen worden gerekend, waar ze tot geheel aparte families behoren; zo is het ook niet verantwoord meer om *Volvaria* en *Pluteus* te verenigingen met *Entoloma*, *Nolanea* enz., alléén omdat ze rose sporen hebben; de *Boleten* rekent men al lang tot de *Agaricales*, waar ze meer verwantschap mee vertonen dan met de *Polyperaceeën*; het is gewenst om in het systeem tot uitdrukking te brengen de verwantschap tussen *Stropharia*, *Hypholoma* en *Pholiota*, niettegenstaande de verschillende kleur der sporen, enz. Verreweg de meeste hierbeneden genoemde nieuwe geslachten zijn wel verantwoord en ze zullen zeker blijven, al mogen ons de namen vreemd in de oren klinken. Nogal hinderlijk is het, dat SINGER op grond van zuiver nomenclatorische overwegingen vaak voor dezelfde groepen geheel andere namen gebruikt, dan die in Europa burgerrecht leken verkregen te hebben; men kan hier slechts afwachten, wat op den duur het meer definitieve gebruik zal worden (*Nyctalis* = *Asterophora*, *Mucidula* = *Oudemansiella*, *Hiatula* = *Leucocoprinus*, enz.).

Teneinde de gebruiker enigszins op weg te helpen, hebben we onder elk geslacht enige bekende soorten genoemd, die hier tegenwoordig toe gerekend worden. De nederlandse namen, die we van deze soorten vermeldden, werden bijna alle ontleend aan het Paddestoelenboek van COOL en V. D. LEK. Een bezwaar is het, dat we vooral wegens plaatsruimte, niet zo volledig mogelijk konden zijn, wat deze soorten betreft; de bedoeling is, dat men naar aanleiding van de genoemde, andere, meestal duidelijk verwante soorten, zelf invult.

Meestal zal dat mogelijk zijn, hoewel een vergissing hierbij niet uitgesloten is.

Het ware misschien wenselijk een duidelijke, zoveel mogelijk op macroscopische kenmerken gebaseerde determinatietabel voor de geslachten op te nemen. Ook al wegens ruimtegebrek hebben we dit nagelaten, we verwijzen b.v. naar de Clé pratique des genres d'Agaricales van P. HEINEMANN (1947), die voor niet veel geld nog wel te krijgen zal zijn. We moesten ons artikel al in tweeën verdelen en konden het overzicht vóór de tentoonstelling niet besluiten. We verwijzen ook nog naar het artikel! Enkele retouches van H. S. C. HUYSMAN in Fungus 19e Jrg. no 1, Maart 1949.

Tenslotte vermelden we, dat enkele bijzonderheden over de vela bij diverse genera volgens ons eigen inzicht meegedeeld zijn, en enigszins afwijken van wat men in de literatuur dienaangaande vindt.

We geven nu eerst nog het overzicht van de Ordé der *Agaricales* volgens KONRAD et MAUBLANC (families en Tribus) en noemen alleen de geslachten, die nog moeten volgen in het tweede deel van ons artikel.

Familie:	Tribus:			
Agaricaceae	1	Amaniteae	6	Strophariеae
	2	Lepioteae	7	Pholiotеae
	3	Pluteae	8	Cortinarieae
	4	Agariceae	9	Entolomeae
	5	Coprineae	10	Collybieae

Tribus	Genus	Tribus	Genus
11 Tricholomeae	Armillaria Tricholoma Calocybe Lyophyllum Melanoleuca Rhodocybe Rhodopaxillus Clitopilopsis Clitopilus Armillariella Clitocybe Lepista Leucopaxillus Laccaria	12 Pleuroteae	Crepidotus Dochmiopus Rhodotus Phyllotopsis Schizophyllum Pleurotus Acanthocystis Pleurotellus Panus Panellus Lentinus Lentinellus Favolus

Familie	Genus
Russulaceae	Lactarius Russula
Hygrophoraceae	Hygrophorus
Gomphidiaceae	Gomphidius

Familie	Tribus	Genus
Boletaceae		Phylloporus
		Porphyrellus
		Tylopilus
	Boleteae	Boletus: Tubiporus, Krombholzia, Xerocomus, Ixocomus
		Boletinus
		Gyroporus
		Gyrodon
	Strobilomyceteae	Strobilomyces

Familie: Agaricaceae

Amaniteae

1. **Amanita** (Persoon ex Fries). Een volva omgeeft het ondereinde van de steel in de vorm van een beurs of vlokken en ringen; het velum un. blijft vaak op de hoed in de vorm van plakjes, maar wordt van het hoedvlees gescheiden door een goed ontwikkelde verslijmende laag boven de hoedhuid (Cutis); het velum partiale vormt een ring of bevindt zich langs de steel (*Amanitopsis*), waar het dan zichbaar kan worden doordat de steel aan de omtrek onregelmatige zônes vertoont („chagriné"); lamellen vrij; grote ronde sporen; geen echte cystiden, maar veelal ballonvormige cellen aan de lamellensnede; sporenfiguur meest (zuiver) wit, soms iets getint; (lam. trama, zie *Lepiota*).

GILBERT is de meest moderne monograaf van dit geslacht (in Bresadola: Iconographia Mycologica dl 27, 3 fasc, 1940–'41). Volgens GILBERT en KÜHNER moet het geslacht worden verdeeld in twee ondergeslachten volgens de amyloiede reactie van de sporenwand (reactie met jodium), Tot het ondergeslacht met niet amyloïede sporen behoren: *Amanita vaginata* (*Slanke Amanieti*), *A. muscaria* (*Vliegenzwam*), *A. pantherina* (*Panteramaniet*). Tot dat met amyloïede sporenwand: *A. phalloides* (*Groene knolzwam*), *A. citrina* (*gele knolamaniet*), *A. rubescens* (*Parel-amaniet*).

2. **Aspidella** (Gilbert). Er is *geen* verslijmende laag tussen hoedhuid en velum, waardoor dit laatste lijkt met de hoed één te zijn. Verder in 't algemeen Am. kenmerken. Sommige auteurs lijven dit genus bij *Amanita* in. *Aspidella Vittadinii* (?), een meer zuidelijke soort, is vele jaren achtereen in Delft aangetroffen.

3. **Limacella** (Earle). Men rekent wel, dat dit geslacht tussen *Amanita* en *Lepiota* staat. Velum universale veel minder sterk ontwikkeld en blijkbaar zelf verslijmend; ring; lamellen vrij, sporen klein, niet amyloïed; sporenfiguur wit. Voor ons komt in aanmerking *Limacella lenticulare* (kleverige parasolzwam).

Lepioteae

4. **Lepiota** (Pers. ex Fries). Ziehier een heterogeen geslacht, waarvan dan ook door moderne auteurs meerdere genera zijn afgesplitst. Het onderscheidt

zich van *Amaniteae* doordat het velum universale veel minder sterk is geïndividualiseerd en niet gescheiden van de hoed door een verslijmende laag. Men vindt wel op de hoed resten van het vel. un. en ook over de steel, maar zij zijn veel minder duidelijk als zodanig te herkennen dan bij *Amanita*; zij zijn met het onderliggende weefsel vergroeid. (Een ander belangrijk onderscheid met alle *Amaniteae* is, dat hier het lamellentrama regelmatig is – de hyphen lopen alle parallel – terwijl bij de *Amaniteae* het lamellentrama bilateraal is: in 't midden zijn de hyphen min of meer evenwijdig, maar aan de zijkanten vindt men grote, divergerende elementen of cellen). Sporen zonder kiemporus; in 't algemeen geen cystiden; wel vaak bijzondere cellen aan de snede; het velum partiale vormt een duidelijke ring; sporenfiguur meestal zuiver wit. Tot dit geslacht *Lepiota* behoren b.v.: *L. acutesquamosa* (*Spitsschubbige parasolzwam*), *L. clypeolaria* (*Bos- parasolzwammetje*), *L. cristata* (*Stink-parasolletje*), enz.

5. **Leucocoprinus** (Pat.) Heim en Romagnesi. Sporen met kiemporus (dit is een opening in de binnenste sporenwand: endosporium, duidelijk onder het microscoop waarneembaar). Hiertoe behoren bijna altijd grote soorten met een palissadenvormige hoedhuid (palissadodermis); ring blijvend en meestal beweeglijk! *L. procerus* (*Grote parasolzwam*), *L. rhacodes* (*Knol-parasolzwam*). Locquin, die enige uitvoerige artikelen aan dit genus heeft gewijd (Revue de Mycologie 16, p. 213, 1951 en 17, p. 46, 1952) rekent er ook toe de bij ons in de duinen wel voorkomende *L. Badhamii* en verder, *L. excoriatus* (*Kleine parasolzwam*) en *L. naucinus* (*Blanke parasolzwam*).

6. **Hiatula** Heim en Romagnesi. Sporen met kiemporus; hoedhuid palissadenachtig (in ieder geval gedeeltelijk door rechtopstaande hyphen gevormd); tere zwammen met een ± vliezige hoed, die als bij de dunne *Coprinussoorten* gestreept-gegroefd is over de lamellen. Meestal in kassen groeiend; we noemen *H. cepaestipes*.

(Singer noemt *Hiatula* juist *Leucocoprinus*, ongeveer de soorten van dit laatste genus verenigt hij in *Macrolepiota* (Sing.), terwijl hij ook nog een geslacht *Leucoagaricus* (*L. excoriatus* etc.) onderscheidt).

7. **Lepiotella** (Gilbert). Dit geslacht is voor een afwijkende soort gecreëerd en wel door *L. irrorata*, die ook in ons land, hoewel vermoedelijk zeer zelden, blijkt voor te komen. (Dezer dagen gevonden in Wulperhorst bij Zeist). Sporen zonder kiemporus, niet amyloïed; hoedhuid hymeniumvormig (d.w.z. van een geheel cellige structuur, dus nog verder gedifferentieerd dan een palissadenvormige huid); cystiden ook aan de zijden der lamellen (pleurocystiden) aanwezig; sporenfiguur crème kleurig tot okerkleurig.

Singer noemt dit genus *Drosella* (R. Maire).

8. **Cystoderma** Fayod. Het meest typische kenmerk van dit geslacht is, dat het velum universale uit twee lagen bestaat, waarvan de buitenste geheel uit ronde cellen gevormd is (met het blote oog of een loupe duidelijk waarneembaar), verder is hier geen velum partiale, dus ook geen ring. De steel is niet gemakkelijk te scheiden van de hoed, zoals bij andere geslachten der *Lepioteae*, wat duidt op een minder sterk verschil in ontwikkeling tussen hoed- en steelweefsel. Sporenfiguur wit.

We noemen b.v. de hier ook zeer bekende *C. amianthina* (*geel-okerzwammetje*) en de minder algemene *C. carcharias* (*vleeskleurig parasolzwammetje*).

Pluteae

9. **Volvaria** Fr. Velum universale sterk geindividualiseerd, het wordt evenals bij *Amanita* door een speciale laag (die echter niet altijd verslijmt!) van de hoedhuid gescheiden en blijft als een beurs onder aan de steel duidelijk zichtbaar. Velum partiale niet ontwikkeld, soms is er een weinig lipsanenchym in zeer jonge stadia), waardoor geen ring optreedt. Steel en hoed van elkaar gemakkelijk te scheiden; lamellen vrij; sporen glad, zonder kiemporus; sporenfiguur rose; (lam.trama, zie *Pluteus*). *V. speciosa* (*Witte Volvaria*), *V. pusilla* (*Kleine Volvaria*), *V. Loveiana* (*Parasiet-Volvaria*). (SINGER noemt dit genus *Volvariella* Speg., ook spreekt men wel van *Volvariopsis*, omdat er reeds een Korstmossengeslacht *Volvaria* bestond. Deze namen zijn nog weinig gebruikelijk).

10. **Pluteus**. Velum universale weinig duidelijk bij volwassen exemplaren en vermoedelijk vaak ontbrekend. Geen volva. Hoedhuid zeer verschillend ontwikkeld. Overige kenmerken ongeveer als bij 't vorige geslacht; cystiden vaak aanwezig.

Een typisch kenmerk, dat bij de groep der *Pluteae* optreedt en dat dus ook voor *Volvaria* geldt en dat wegens zijn bijzonder voorkomen niet onvermeld mag blijven is het inverse lamellentrama (de middenlaag van het trama is bij volwassen exemplaren meest weinig duidelijk, hier bestaat het trama hoofdzakelijk uit grootcellige elementen, die van buiten naar binnen scheef naar de snede van de lamellen zijn gericht en niet naar de basis, zoals dat bij de bilaterale trama het geval is).

P. cervinus (*Hertenzwam*), *P. nanus* (*Roethoedje*).

Agariceae

11. **Agaricus** Linn. ex Fries. Velum universale aanwezig, maar bij volwassen exemplaren geringe sporen nalatend. Velum partiale vormt een ring; steel gemakkelijk te scheiden van hoed; lamellen vrij, trama regelmatig (zie *Lepiota*). Sporen met kiemporus; sporenfiguur donkerpurper tot bijna zwart. *Ag. campestris* (*Weidechampignon*), *Ag. comtulus* (*Kleine kampernoelje*).

De vroegere naam *Psalliota*, ook afkomstig van Fries, wordt niet meer gebruikt.

Coprineae

12. **Coprinus.** Velum universale vaak aanwezig, maar vaak gereduceerd tot enkele haren, enz., soms ook geheel ontbrekend. Velum partiale bij volwassen individuen vaak niet te herkennen, een lipsanenchym is evenwel altijd aanwezig; hoedhuid zeer verschillend, soms hymeniumvormig; hoed goed scheidbaar van de steel; lamellen vrij; met strikt evenwijdige zijvlakken; lamellen en hoed vervloeiend of opdrogend; hymenium met pseudoparaphysen (waardoor het hymenium, als men er boven op ziet een cellige structuur krijgt); velerlei cystiden; sporen met kiemporus; sporenfiguur zwart of zeer donker bruin of donkerviolet.

C. comatus (*Geschubde inktzwam*), *C. lagopus* (*Hazepootje*), *C. micaceus* (*Glimmerinktzwam*), *C. plicatilis* (*Gevoorde inktzwam*).

13. **Psathyrella** (Fries) Quélet. Velum universale komt voor onder verschillende vormen of kan ontbreken (als bij *Coprinus*); velum partiale als bij *Coprinus*. Ook in andere kenmerken komt dit genus met *Coprinus* overeen (hoedhuid!), behalve dat hoed en lamellen niet vervloeien, er meestal geen duidelijke pseudoparaphysen zijn, de zijvlakken der lamellen niet strikt parallel zijn. Er zijn verschillende soorten cystiden aanwezig, soms alleen aan de snede der lamellen (Cheilocystiden). Het zijn vooral KÜHNER en ROMAGNESI (1936, 1939 en vooral 1944, Bull. Soc. Luin. Lyon 13, p. 51–54) geweest, die dit geslacht begrensd hebben, het wordt nu ruimer opgevat dan vroeger 't geval was, aangezien de verwantschap gebleken is van 't oude geslacht *Psathyrella* met *Psathyra* en met bepaalde soorten, die vroeger gerekend werden tot *Hypholoma* en *Stropharia*.

Ps. gracilis (*sierlijk streepklokje*) enz., *Ps. gossypina* (*Korte streephoed?*), *Ps. conopilea* (*Lange zilverglanssteel*) enz., *Ps. disseminata* (*Grijze klokjes*), *Ps. hydrophila* (*Witsteel-franjehoed, vroeger Hypholoma*), *Ps. Candolleana* (*Bleke franjehoed*), *Ps. Caput-Medusae*, *Ps. scobinacea*, etc.

Ps. disseminata wordt door enkele auteurs gerekend tot het genus *Pseudocoprinus* (Kühner). De auteur heeft dit genus geschapen, omdat het tussen *Psathyrella* en *Coprinus* zou instaan, maar heeft zelf dit geslacht weer opgegeven. ROMAGNESI noemt het geslacht *Drosophila*, maar dit is reeds een Phanerogamengeslacht, zodat men deze naam weer heeft verlaten. ROMAGNESI rekent verder nog *Psilocybe sarcocephala* en *Ps. spadicea*, soorten, die hier ook veelvuldig worden aangetroffen, tot dit geslacht. Dit doet ook SINGER, in tegenstelling dus tot KONRAD et MAUBLANC.

14. **Lacrymaria** Pat. Door microscopische kenmerken wordt dit genus onderscheiden van het vorige. Het velum universale heeft een andere aard, en bestaat uit allerlei uitgroeiende draden, zodat de hoed een ruig, vezelig voorkomen heeft (hiertussen niet zeer duidelijk gedifferentieerde cellen van de hoedepidermis); sporen zeer donker, wrattig, met kiemporus; veel melksaphyphen in het weefsel.

L. velutina (*Tranende franjehoed*).

SINGER rekent dit geslacht tot *Psathyrella*, maar bovengenoemde kenmerken zullen wel verduidelijken, dat het gerechtvaardigd is er een apart genus van te maken.

15. **Panaeolus** (Fr.) Quél. Velum universale ontbreekt althans bij veel soorten, velum partiale bij volwassen exemplaren niet duidelijk, lipsanenchym evenwel aanwezig. Hoedhuid uit cellen bestaande, soms hymeniumvormig (hymeniderm: hier bestaat de huid uit ± isodiametrische cellen; de term, veel gebruikt, is niet fraai). Hoed meest klokvormig; lamellen niet vervloeiend, vertonen aan de zijkanten een bont, gevlekt uiterlijk (lichter en donker gekleurde gedeelten wisselen af); sporen groot en zeer donker met kiemporus; sporenfiguur zwart.

P. campanulatus (*Gewone vlekplaat*), *P. fimicola* (*Zwarte vlekplaat*), *P. separatus* (*Ring-vlekplaat*).

P. separatus wordt nog steeds door sommige auteurs (SINGER) tot het genus *Anellaria* (Karst.) gebracht.

P. papilionaceus, die ook hier wel heet gevonden te worden, moet grote gele cystiden hebben (BRESADOLA) en wordt daarom tot het genus *Copelandia* gebracht (SINGER, ROMAGNESI), maar KONRAD et MAUBLANC kennen een soort van die naam zonder deze cystiden. Dit moet nog worden nagegaan.

16. **Panaeolina** Maire. Men heeft voor één soort een apart genus geschapen, wegens de afwijkende kenmerken der sporen, die in de sporenfiguur donker purperbruin zijn en onder het microscoop een ruw wrattig oppervlak vertonen.

P. foenescii (*Grauwbruine vlekplaat*).

Strophariеae

17. **Psilocybe** (Fries) Quélet. Dit geslacht is niet zo belangrijk meer, want men heeft de meeste soorten van het oudere genus bij andere genera ingedeeld. Van de vela bespeurt men niet veel; het is waarschijnlijk, dat het velum universale ontbreekt. De sporenfiguur is, zoals steeds bij de *Strophariеae* minder donker dan bij *Coprinus* en *Panaeolus;* de steel is taai; de hoedrand is dun en eerst ingerold.

Rekent men met verschillende auteurs *Ps. sarcocephala* en *Ps. spadicea* tot *Psathyrella*, dan blijven er enkele soorten over, waarvan de meest algemene bij ons is *Ps. semilanceata* (*Puntig klokhoedje*). Zie ook *Hypholoma* en *Deconica*.

18. **Stropharia** (Fries) Quélet. Velum universale goed ontwikkeld, maar verslijmend in oudere stadia vooral over de hoed. Velum partiale een ring vormend. Hoedhuid niet uit cellen, maar uit hyphen bestaand. Vrij grote of middelgrote, tamelijk taaie zwammen; lamellen aangehecht, trama regelmatig; cystiden aanwezig (zie *Hypholoma*); kleur der lamellen violet of purperbruin; sporen met kiemporus; sporenfiguur violet.

Str. aeruginosa (*Kopergroenzwam*), *S. semiglobata* (*Half-bolronde Stropharia*).

19. **Deconica** (W. G. Smith) Karst. Karakteristiek voor dit geslacht zijn de brede lamellen, die geheel aangehecht zijn en bijna aflopen. Van het velum universale valt bij volwassen exemplaren niet veel te bespeuren. Het velum vormt geen ring, hoogstens wat vlokjes aan de hoedrand. Hygrophaan, hoed min of meer kleverig; steel taai.

D. coprophila, *D. atrorufa*, *D. inquilina* zijn hier niet zeldzaam. Vroeger werden de eerste twee soorten, met nog enige andere wel tot *Psilocybe* gerekend en de laatste tot *Naucoria*.

20. **Hypholoma** (Fries) Quélet. Velum universale op de hoed weinig ontwikkeld en daar meest geen sporen nalatend bij volwassen exemplaren. Velum partiale een gordijn vormend of weinig ontwikkeld, lipsanenchym evenwel steeds aanwezig. Over de hoed (onder het weinig ontwikkelde velum universale) is er een laag aaneengesloten hyphen, die uit korte cellen bestaan (± ovaal), de auteurs noemen deze laag op instigatie van KÜHNER meest hypodermis, maar zij moet waarschijnlijk epidermis heten. Verder zijn de cystiden met gele inhoud (vooral in ammonia) karakteristiek: chrysocystiden, welke ook voorkomen bij *Stropharia*.

H. fasciculare (*Zwavelkopjes*), *H. Polytrichi* (*Moszwavelkopje*), *H. ericaeum* (*Veenzwavelkopje*). Dit geslacht wordt door sommige auteurs *Nematoloma* (Karst.) genoemd (KÜHNER, SINGER). SINGER rekent ook *Stroph. squamosa* tot *Nematoloma*.

21. **Flammula** (Fries) Quélet. Velum universale flink ontwikkeld, althans in de groep der *Lubricae*, vaak verslijmend (Stropharia!). Er is ook een lipsanenchym, maar dit geeft geen aanleiding tot vorming van een ring, wel een cortina. Cystiden als bij *Hypholoma* (chrysocystiden), sporen glad, sporenfiguur roestbruin of meer vuilbruin en donkerder.

Fl. lenta (*Slijmige Blekerik*), *Fl. astragalina* (*Goudvinkzwam*), *Fl. alnicola* (*Elzevlam*).

Singer rekent het geslacht *Flammula* in deze zin tot *Pholiota*. Inderdaad komen hierbij soorten voor met veel overeenkomstige kenmerken.

22. **Fulvidula** Romagnesi. Men heeft de soorten, die behoren tot de groep *Sapinei* van het geslacht *Flammula* Fries tot een nieuw geslacht gebracht: *Fulvidula* wegens de droge, soms enigszins schubbige hoed. Het velum universale is veel minder ontwikkeld dan bij *Flammula*, het lipsanenchym ontbreekt geheel (men zou het gordijn velum partiale kunnen noemen, maar het is een deel van het velum universale); de cystiden zijn meestal beperkt tot de snede der lamellen; sporenwand ruw (wrattig of met puntjes); sporenfiguur roestkleurig; paddenstoelen met fel gele en licht bruine kleuren, meestal (maar niet altijd) op dennenhout.

F. sapinea (*dennevlam*), *F. fulgens* (*op veenachtige bodem*). Singer noemt dit genus *Gymnopilus* (Karst).

23. **Rozites** Karst. Tot dit kleine genus behoort één afwijkende soort, die vroeger gerekend werd tot *Pholiota*. De hoed heeft een meelachtig uiterlijk door ronde cellen (velum universale?); lamellen bleek bruin, eerst geel gekleurd; sporenwand knobbelig; sporen met kiemporus; geen cystiden op de lamellenvlakte (pleurocystiden).

R. caperata (*Meelkop*).

24. **Phaeolepiota** Maire. Een merkwaardige vorm is ook de vroegere *Pholiota aurea*, vooral door het velum universale, dat, althans voor wat het buitenste deel betreft, uit ronde cellen bestaat en daardoor veel lijkt op dat van *Cystoderma*. Sporen nogal bleek gekleurd, met gladde wand en zonder kiemporus. Geen cystiden.

Het is mij niet bekend, of *Ph. aurea* wel in ons land is aangetroffen; in België komt de zwam, hoewel zeer zeldzaam, voor.

Singer plaatst het genus bij *Cystoderma*, niettegenstaande het verschil in sporenkleur.

25. **Pholiota** (Fries) Quélet. Velum universale waarschijnlijk steeds goed ontwikkeld, soms verslijmend op de hoed, soms niet. Het velum partiale vormt meestal een duidelijke ring. Cystiden aanwezig en wel meestal chrysocystiden (zie *Hypholoma*); sporen glad, behalve bij *Ph. spectabilis*, die dan ook door Singer tot *Gymnopilus* (*Fulvidula*) gerekend wordt; sporenfiguur roestkleurig.

Ph. squarrosa (*schubbige bundelzwam*), *Ph. aurivella* (*Goudvlieszwam*), *Ph. destruens* (*wollige peppelzwam*).

Singer rekent *Ph. mutabilis* tot een nieuw geslacht: *Kuehneromyces* (hoed hygrophaan, sporen met kiemporus).

De soorten van het genus *Agrocybe* werden vroeger ook tot *Pholiota* gerekend, zo ook enige soorten van *Conocybe* (*blattaria*, *togularis*) en *Galerina* (*marginata*, *unicolor*).

26. **Agrocybe** Frayod. Geen velum universale, (lipsanenchym aanwezig), velum partiale veelal een duidelijke ring vormend. Sporen glad met duidelijke kiemporus (behalve bij *A. erebia* en enkele verwante soorten); cystiden meest aanwezig; sporenfiguur donker, meer omberkleurig, chocoladekleurig.

A. praecox (*Geringde vroegeling*), *A. semiorbicularis* (*Halfbol graszwammetje, Bruin knolsteeltje*), *A. erebia* (*Leverzwam*).

Romagnesi onderscheidt *Togaria* W. Sm., waarin hij bovengenoemde soorten behalve *A. semiorbicularis* en verwanten plaatst (*Agrocybe*).

27. **Macrocystidia** Heim. Dit genus bevat slechts *M. cucumis* (*Levertraanzwam*, naar de reuk!), vroeger wel tot *Naucoria* gerekend, maar met een roseokerkleurige sporenfiguur; zeer bijzonder grote, lancetvormige cystiden. Hoed hygrophaan; steel kraakbeenachtig. Een min of meer op zichzelf staand geslacht, dat door Singer in de buurt van *Marasmius* (*Micromphale*) *perforans* wordt gebracht.

28. **Phaeocollybia** Heim. Een geslacht met soorten, die hier nauwelijks gevonden worden en die vroeger tot *Naucoria* werden gerekend. Steel taai, wortelend; hoed min of meer kleverig; sporenfiguur okerkleurig; sporen met fijne puntjes, geen kiemporus; alleen cheilocystiden.

P. festiva enz.

29. **Alnicola** Kühner. Zoals de naam van dit geslacht zegt, groeien de soorten vaak op vochtige plaatsen onder elzen. Zeer typische kenmerken als: Velum universale waarschijnlijk aanwezig, lipsanenchym afwezig. Hoedhuid bestaande uit cellen of korte cylindervormige elementen met dermatocystiden (d.z. cystiden in de hoedhuid, welke bij veel meer geslachten voorkomen en steeds wijzen op een gespecialiseerde hoedhuid); geen cystiden aan de vlakte der lamellen, maar wel randharen (op de snede); sporenmembraan fijn gepunkteerd, geen kiemporus.

A. escharoides (*Elzenzwammetje*), *A. scolecina* (*Donkerbruin elzenzwammetje*), *A. bohemica*.

30. **Naucoria** (Fries) Quélet. Nog steeds een heterogeen, bruinsporig geslacht, waartoe vroeger vrijwel alle kleine, met niet zeer duidelijke macroscopische kenmerken voorziene, bruinsporigen gerekend werden.

N. myosotis, die veelal aan de rand van bosvijvers, enz. voorkomt wordt door Singer tot *Pholiota* gebracht.

N. erinacea, (*N. carpophila*) en een paar verwante soorten worden door Singer en ook door Romagnesi tot het geslacht *Phaeomarasmius* Scherffel gebracht, wegens enige bijzondere kenmerken als niet rotten, zoals een *Marasmius;* sporenwand dik en glad, hoed behaard-viltig; randharen (cheilocystiden) aanwezig.

Voor *Naucoria* zelf blijven dan over soorten als: *N. centunculus*, *N. effugiens*, *N. semulenta* (Fr.) Quélet, (*non Ricken*).

31. **Conocybe** (Fayod) Kühner. Velum universale afwezig, of in ieder geval gereduceerd. Velum partiale (lipsanenchym) aanwezig en min of meer duidelijke resten op de steel of aan de hoedrand achterlatend, bij de sectie *Pholiotina* (*blattaria, togularis*) zelfs een ring.

Hoed hygrophaan, geelachtig bruin; hoedhuid van een cellige structuur ((hymeniumvormig); lamellen van een mooie lichtbruine tint; cheilocystiden (dus aan de lamellensnede) van een karakteristieke vorm: kegelvormig, met

brede rondachtige of ovale buik en een smalle hals, die van boven van een rond knopje is voorzien; vaak vindt men deze cystiden overvloedig op de steel; pseudoparaphysen in het hymenium veelal aanwezig (*zie Coprinus*); hoed en steel vaak voorzien van talrijke fijne haartjes, die er een fijn fluwelig uiterlijk aan kunnen geven; sporen met duidelijke kiemporus; sporenwand meestal enigszins gemarmerd lijkend, zelden meer ruw en knobbelig; sporenfiguur mooi roestbruin.

Een zeer karakteristiek geslacht door zijn microscopische kenmerken, waardoor hier niet veel twijfel overblijft ten aanzien van de vraag, waar de talrijke, macrocopisch veel op elkaar gelijkende soorten, toe behoren. *C. tenera* (*kaneelblokje*), *C. lateritia* (*Isabellaklokje*), enz. Zie verder Küuner: Le genre Galera, Paris 1935.

32. **Galerina** (Earle) Kühner. Velum universale niet sterk ontwikkeld, het velum partiale is waarschijnlijk een deel van het velum universale en laat soms enige resten op de steel achter; bij *G. marginata* en enkele verwanten zelfs een ring. Het uiterlijk van deze zwammetjes doet enigszins aan *Concybe* denken, maar de tinten zijn vaak lichter geelachtig; de hoed is hygrophaan en vaak doorschijnend; hoedhuid niet uit cellen, maar uit hyphen bestaand, geen kegelvormige cystiden. Sporen meest gemarmerd tot knobbelig, met kiemporus.

G. hypnorum (*geel-bruin mosklokje*), *G. marginata* (*Dennenbundelzwam*).

Veel uiterlijk sterk op elkaar lijkende soorten, die evenals de *Conocybe's* met behulp van het microscoop en Küuner's bovengenoemde monografie gemakkelijk te determineren zijn.

33. **Tubaria** (W. G. Smith) Gillet. De soorten van dit kleine geslacht werden vroeger ook wel tot *Naucoria* gerekend. Hoed min of meer ingedrukt; lamellen aflopend; sporen meest glad, zonder kiemporus; sporenfiguur licht okerkleurig.

T. furfuracea (*Donsvoetje*), *T. pallidispora*, *T. pellucida* (Bull. ex Fr.) sensu Romagnesi.

34. **Bolbitius** Fries. Een zeer typisch geslacht met enkele sterk gespecialiseerde soorten. Velum universale ontbrekend, lipsanenchym aanwezig. Hoedhuid bestaande uit cellen (hymeniumvormig); de hoed is zeer dun gegroefd, en heeft een *Coprinus*-achtig uiterlijk; steel en hoed gemakkelijk scheidbaar; de hoed is kleverig-vochtig en soms met de vrije lamellen een weinig vervloeiend; hymenium met pseudoparaphysen; sporen met kiemporus, sporenfiguur okerroestkleurig.

Slechts de op mest voorkomende *B. vitellinus* (*Dooiergele mestzwam*) met enkele variëteiten komt hier voor.

Er is nog een soort *B. reticulatus*, welke vaak tot dit genus wordt gerekend, hoewel men hier ook wel een apart geslacht voor onderscheidt: *Pluteolus*, omdat de soort met uitzondering van de sporen (kleur) veel op *Pluteus* lijkt. Het is mij onbekend of deze soort hier is gevonden. (Wel in Denemarken, Lange, Flora A.D., plaat 131, fig. G.)

Cortinarieae

35. **Hebeloma** (Fries) Quél. Karakteristiek voor dit geslacht zijn de aanwezigheid van een velum universale, dat onder de hoed een cortina vormt; de bleke oker-bruine en witte kleuren van de hoed en steel; okerkleurige fijn-

wrattige sporen zonder kiemporus; afwezigheid van cystiden; aanwezigheid van randharen; vaak radijsachtige geur.

H. crustiliniforme (*Radijszwam*), *H. mesophaeum* (*Kleine vaalhoed*), enz. De soorten zijn moeilijk uit elkaar te houden.

Een bijzondere soort is *H. radicosum* met wortelende steel, die ook wel tot *Pholiota* werd gerekend.

36. **Hebelomina** Maire. Een geslacht met een tweetal soorten, die er uitzien als een *Tricholoma*, maar ook wel *Hebeloma-achtige* kenmerken hebben. De sporen zijn wit, de lamellensnede is dicht met randharen bezet.

Tot dusver is uitsluitend (?) in Nederland gevonden: *Hebelomina microspora*, door Huysman beschreven. Rev. de Myc. 11, p. 31–33, 1946.

37. **Cortinellus** (Roze) Pat. Dit geslacht is geschapen voor *C. bulbiger*, een soort met kenmerken als een *Cortinarius* van de groep der *Scauri* maar met witte sporen. (Zie Lange, Flora A.D. plaat 81, fig. A.)

Vermoedelijk in ons land niet aangetroffen.

Singer noemt dit genus *Leucocortinarius* (Lange) Sing..

38. **Cortinarius** Fries. Niettegenstaande de vele verschillend gekleurde soorten, die tot dit geslacht behoren en die ook nogal grote vormverscheidenheid vertonen, herkent men meestal spoedig, dat het *Cortinarius*-soorten zijn. De minder vlezige, hygrophane soorten van het ondergeslacht *Hydrocybe* lijken nog het meest op b.v. sommige *Naucoria's* enz.

Velum universale goed ontwikkeld, lipsanenchym aanwezig, maar soms weinig ontwikkeld en waarschijnlijk soms ontbrekend, zodat het velum universale hoofdzakelijk het gordijn onder de hoed vormt; lamellen door de sporen met alle mogelijke tinten van roestkleurig en bruin, vaak in 't begin anders gekleurd geelachtig, violet, enz.; sporen meer of minder ruw, gepunkteerd-wrattig; sporenfiguur roestkleurig.

Dit genus werd reeds door Fries in 6 ondergeslachten verdeeld, en tegenwoordig houden de meeste auteurs zich daar nog aan.

a. Myxacium, Velum universale verslijmend op de hoed en op de steel; deze daardoor kleverig-slijmerig.
C. mucosus (*Dennenslijmsteel*), *C. elatior* (*Rimpelige gordijnzwam*).

b. Phlegmacuim, Hoed kleverig (door velum universale?), steel niet kleverig, in de groep der *Scauri* met gerande knol.
C. multiformis (*Zaagplaat-smeerhoed*), *C. infractus* (*olijfsmeerhoed*).

c. Inoloma, Hoed en steel droog, hoed meest viltig, zijde-achtig, soms schubbig, steel zeer fors en vaak voorzien van een stevige knol.
C. albo-violaceus (*Lila dikvoet*), *C. bolaris* (*Rode gordijnzwam*).

d. Dermocybe, Hoed niet kleverig en niet hygrophaan, zijdeachtig-fluwelig, soms glinsterend, steel zonder knol met een stevige buitenste laag (vaak hol).
C. anomalus (*Fraaisteelgordijnzwam*), *C. cinnamomeus* (*Kaneelzwam*).

e. Telamonia, Hoed hygrophaan, steel beneden de cortina met ringvormige zones en vezels van het velum universale. De cortina laat vaak zelf een ringvormige, vezelige zone achter.
C. armillatus (*Armbandzwam*), *C. torvus* (*gelaarsde gordijnzwam*).

f. Hydrocybe, Hoed hygrophaan, steel met weinig resten van het velum universale, hoogstens met enkele vezels van de cortina.
C. castaneus (*Kastanjevochthoed*), *C. acutus* (*Gestreepte vochthoed*).

39. **Inocybe** Fries. Zeer karakteristiek geslacht, waarvan de soorten met kleikleurige of bruinachtige sporen vooral ook aan de stevige, taaie steel, die soms een knol heeft, en aan de radiaal-vezelige, gespleten, soms ook schubbige hoed, te herkennen zijn. Velum universale aanwezig en onder de hoed een duidelijke cortina vormend, lipsanenchym ontbrekend (bij de daarop onderzochte soorten). Lamellen okerkleurig, bruinachtig of met olijfgroene tinten. Vaak speelt de geur de soorten een belangrijke rol. Cystiden aanwezig, meestal met dikke wanden en geïncrusteerd (Singer: metuloids), soms echter beperkt tot lamellensnede en dunwandig (blaasvormig-knotsvormig); vaak zijn de typische *Inocybe*-cystiden ook op de steel aanwezig. Sporen òf glad òf sterk knobbelig, waarnaar dit genus in twee ondergeslachten wordt verdeeld.

Hoewel de *Inocybe*-soorten als zodanig gemakkelijk te herkennen zijn, moet de determinatie met behulp van het microscoop geschieden en deze levert dan voor de gladsporige soorten vaak nog moeilijkheden op. Monografie R. Heim, Le genre *Inocybe*, Paris 1931.

Ondergeslachten: **A**. *Eu-Inocybe*, sporen glad.

I. geophylla (*Satijnvezelkop*), *I. obscura* (*Bruinviolette vezelkop*), *I. fastigiata* (*Geelbruine spleetvezelkop*). **B**. *Clypeus*, sporen knobbelig ruw, hoekig of met naaldvormige uitsteeksels. *I. asterospora* (*Bruine spleet-vezelkop*), *I. petiginosa* (*Poedersteeltje*), *I. lanuginosa* (*Wollige vezelkop*) enz.

Voor de ruwsporige soorten zie men de artikelen van Kühner en Boursier in de Bull. Soc. Myc. Fr. (T. 44, 1928; T. 48, 1932; T. 49, 1933).

40. **Ripartites** Karst. Dit genus bevat één europese soort, de nogal bekende *Ripartites Tricholoma*, met een bruine, vezelig-behaarde hoed met gewimperde rand; aflopende lamellen; vuil-okerkleurige, veelhoekige, fijn gepunteerde sporen.

Bovengenoemde soort wordt in ons land nogal eens aangetroffen. Sommige auteurs plaatsen dit genus bij *Crepidotus* (Singer) of *Clitopilus*.

Entolomeae

41. **Rhodophyllus** Quélet. De meeste moderne auteurs vatten de vroegere geslachten van Fries: *Entoloma*, *Leptonia*, *Eccilia*, en *Nolanea* samen in één geslacht wegens de vele essentiële kenmerken, die deze geslachten gemeen hebben. Konrad et Maublanc handhaven ze als afzonderlijke geslachten. Volgens de opvatting van anderen kunnen ze echter beter als ondergeslachten beschouwd worden.

Volgens Romagnesi, die zich diepgaand met de *Rhodophyllus*-soorten heeft beziggehouden en vooral de eigenaardige sterometrische constructies der sporen als belangrijk onderscheidingskenmerk gebruikt, wordt het genus *Rhodophyllus* in 14 secties verdeeld. (Romagnesi: Essai d'un sectionnement du genre *Rhodophyllus*, B.S.M. Fr. 53, p. 319, 1937 en Les *Rhodophylles* de Madagascar, p. 9-164, Paris, in Flore Myc. de Madagascar et Dépendances). Singer houdt zich in grote trekken aan de indeling van Romagnesi, maar onderscheidt een zevental ondergeslachten, waartoe de bovengenoemde geslachten van Fries behoren.

Rhodophyllus wijkt zeer sterk af van rosesporigen als *Volvaria* en *Pluteus*.

Zij hebben een habitus, die overeenkomt met die der witsporige genera: *Tricholoma*, *Collybia*, *Mycena* of *Omphalia*.

Ze zijn gymnocarp, hebben dus geen velum universale en velum partiale. De steel en 't hoedweefsel zijn meestal niet scherp gescheiden, soms is de steel kraakbeenachtig en soms vlezig. De lamellen zijn nooit vrij. De rose sporen, die niet emyloïed zijn, hebben een eigenaardige vorm, veelhoekig, knobbelig of met onregelmatig gegolfde wand. Soms zijn er cystiden, meestal ontbreken ze. Sporenfiguur rose. We vermelden de ondergeslachten volgens SINGER:

a. Eccilia, hoed meest ingedrukt of genaveld, lamellen aflopend, steel meest wat kraakbeenachtig. Dunvlezige, kleine soorten.
R. rusticoides (*Bruin trechtertje*) *R. rhodocylix*, enz.

b. Romagnesia, Hiertoe rekent SINGER:
R. clypeatus (*Voorjaarssatijnzwam*), *R. rhodopolius* (*Grauwe satijnzwam*).

c. Paranolanea, Hiertoe behoort o.a. *R. versatilis*, met een groenachtige, glanzende hoed en typische cystiden, ook *R. icterinus* (*Citroen-klokje*).

d. Leptonia, Hoed met min of meer geschubde umbo. Lamellen niet aflopend. *R. euchrous* (*Violet-klokje*), *R. lampropus* (*Staalsteeltje*).

e. Paraleptonia, Hiertoe behoort volgens SINGER o.a. *R. cancrinus* (Roseplaattrechterzwammetje).

f. Nolanea, Hoed ± kegel-klokvormig, vaak met umbo. Lamellen vaak buikig, opstijgend, soms bijna vrij, steel kraakbenig. *N. stavrospora* (*Vochtklokje*).

g. Entoloma, Hiertoe behoren soorten met een meer *Tricholoma*-achtig uiterlijk (zie ook 't subgenus: *Romagnesia*), vaak nog al vlezig en groot, maar ook soms teer. Hoed vezelig-schubbig, of soms kleverig, of tenminste met duidelijk gedifferentieerde hoedhuid.
R. lividus (*Giftige satijnzwam*), *R. nidorosum* (*Stinksatijnzwam*).

De ondergeslachten zijn niet gemakkelijk uit elkaar te houden, en een juist overzicht over de *Rhodophyllus*-soorten vereist een hele studie; toch kan men vrij gemakkelijk een aantal karakteristieke soorten leren keren.

42. **Claudopus** (Smith) Gillet. Een paar soorten zijn slechts in het geslacht *Claudopus* gebleven, de algemene *C. variabilis* heet tegenwoordig *Dochmiopus*. De sporen van *Claudopus* zijn ruw en rose in de sporenfiguur; de soorten groeien op hout en hebben een korte, excentrische steel.
Cl. byssisedus.
SINGER rekent *Claudopus* tot *Rhodophyllus* (*Eccilia*).

Collybieae

43. **Mucidula** Patouillard. Zeer karakteristiek geslacht met betrekkelijk weinig soorten, waarvan er twee bij ons bekend zijn.

Velum universale aanwezig en dan op de hoed verslijmend of afwezig, lipsanenchym aanwezig en soms een ring vormend. Hoedhuid een palissadodermis (dus met een palissadenstructuur, later ook uit brede cellen bestaand; lamellen dik en hoog, wijd uiteenstaand; sporen ± rond, glad (of ruw), niet amyloïed, zeer groot; cystiden zeer groot, blazig; sporenfiguur zuiver wit. *M. mucida* (*Porceleinzwam*), *M. radicata* (*Wortelende beukenzwam*).

SINGER vat dit genus in dezelfde zin op, maar noemt het *Oudemansiella Speg.*

44. **Xerula** Maire. *Collybia*-achtig uitziende paddestoelen met een droge hoed, de hoedhuid is zeer eigenaardig en bestaat uit cellen, waartussen bruinrode lange haren; sporen rond of ± ellipsvormig, niet amyloïed; cystiden aanwezig; sporenfiguur wit. De verwantschap met het vorige geslacht is duidelijk. Lipsanenchym? *Xerula longipes* (*Langstelige Xerula*). Wordt bij ons een enkele maal aangetroffen.

45. **Collybia** (Fries) Quélet. Waarschijnlijk in de meeste gevallen gymnocarp; hoed dun met oorspronkelijk ingerolde rand; hoedhuid in 't algemeen niet gedifferentieerd; lamellen aangehecht, soms bijna rijp, l.trama ± regelmatig; steel ± kraakbeenachtig tot vezelig taai; soms (alleen) randharen; sporenfiguur wit.

C. dryophila (*Eiken-bladzwammetje*), *C. fusipes* (*spoelvoet*), *C. maculata* (*Roestvlekkenzwam*, enz.), *C. cirrhata* (*Oker-knolletje*, enz.).

SINGER rekent *C. velutipes* (*Fluweelpootje*) tot een apart genus: *Flammulina Karst.*; verder verenigt hij *C. platyphylla* (*Breedplaat-streephoed*) met *Tricholoma rutilans* (*Koningsmantel*) en nog een aantal onbekende soorten tot het genus *Tricholomopsis Sing.* op grond van een meer gedifferentieerde hoedhuid, de aanwezigheid van cheilocystiden en die van gespen in de hyphen.

46. **Tephrophana** Earle sensu Kühner. Dit geslacht bevat een aantal soorten, die te herkennen zijn door een specifieke kleuring met azijnzuur en carmijn van de kernen der basidiën. Het is gebleken aan KÜHNER, dat de soorten, die deze kleuring vertonen als verwant moeten worden beschouwd. Zij worden gerecruteerd uit *Collybia, Clitocybe, Omphalia, Tricholoma.*

T. rancida, T. atrata en *T. ambusta* (*Pekzwammetje*) *op koolplekjes en T. tesquorum* (*tylicolor, erosa,* zie Lange Fl. A. D. Pl. 46, B. en C.) behoren hiertoe.

T. ambusta en *T. tesquorum* hebben ruwe sporen.

KONRAD et MAUBLANC beschouwen T. als ondergeslacht van *Collybia.*

SINGER neemt het als ondergeslacht van *Lyophyllum.*

47. **Nyctalis** Fries. Welbekende parasitisch levende zwammetjes met gereduceerde lamellen en basidiosporenvorming; daarvoor in de plaats komen chlamydosporen bij *N. parasitica* in de lamellen en bij *N. asterophora* (*Sterzwammetje*) boven in de hoed. Sporen stervormig door uitsteeksels. Beide soorten zijn gymnocarp. Zie Fungus Jrg. no 3, p. 33, 1938. Door de carmijnkleuring is komen vast te staan, dat *Nyctalis* verwant is met *Tephrophana.*

SINGER kent dezelfde twee soorten, maar noemt het genus *Asterophora Ditmar ex S. F. Gray.*

48. **Marasmius** Fries. De soorten van dit geslacht zijn gemakkelijk te herkennen aan de eigenaardige consistentie van het vlees, ze zijn taai en opdrogend zonder te rotten; de steel is zeer taai en haarachtig of stevig als een snaar en vaak donker gekleurd; de hoed is vliezig of weinig vlezig; de sporenfiguur is wit; de sporen zijn niet amyloïed.

De ontwikkeling is weinig bekend; SINGER meent, dat enkele soorten (vel) angiocarp zijn.

Men volgt tegenwoordig veelal de classificatie van KÜHNER voor dit geslacht. (Le Botaniste 25, p. 57–108, 1933 en Ann. Soc. Linn. de Lyon 79, p. 1–22, 1936).

M. confluens (*Harige taailing*), *M. oreades* (*Weidekringzwam*), *M. rotula*

(*Wieltje*), *M. androsaceus* (*Paardehaarzwammetje*) enz. Men onderscheidde vroeger wel een geslacht *Androsaceus* (*Pat.*) voor bepaalde soorten met een hymeniumvormige hoedhuid of een huid met cellen, met dikke wanden aan de bovenkant voorzien van korte uitsteekselтjes („en brosse"). Dit genus *Androsaceus* is in 't algemeen opgegeven.

49. **Crinipellis** Pat. Dit geslacht wordt hoofdzakelijk onderscheiden naar aanleiding van de hoedhuid. De hoed en ook de steel zijn bedekt met haarvormige elementen met dikke wanden; over de hoed ligt een laag, die deze elementen van het hoedtrama scheidt, sporen niet amyloïed.

Cr. stipitarius (*Halmtaailing*).

50. **Mycena** Fries. Een zeer groot geslacht, dat het meest verwant lijkt met *Marasmius* en *Omphalia*. Een aantal soorten, vroeger tot *Omphalia* gebracht wordt nu in *Mycena* geplaatst. De soorten van *Mycena* zijn gymnocarp, zodat vela ontbreken, een enkele soort als *M. osmundicola* brengt het tot een snel voorbijgaande velangiocarpie.

Hoed dun; kegel-klokvormig, ook wel genaveld; hoedhuid verschillend gevormd, veelal met elementen met talrijke kleine uitsteekselтjes („en brosse"); onder de epicutis vaak een hypocutis of hypoderm, (een gedifferentieerde laag onder de hoedhuid); verschillende soorten cystiden kunnen aanwezig zijn, ook vaak die met kleine uitsteeksels („en brosse"); sporen amyloïed of niet; sporenfiguur meestal zuiver wit.

Er zijn twee belangrijke nieuwe monografieën van dit geslacht: R. Kühner, Le genre *Mycena*, Paris 1938 en de Amerikaanse: A. H. Smith, North American Species of *Mycena*, Ann Arbor 1947. De indelingen van Kühner en Smith lopen nogal uiteen (omdat Kühner zijn hoofdindeling baseert op de amyloïede reactie der sporen en Smith dit niet in de eerste plaats doet.

Kühner onderscheidt twee ondergeslachten:

a. Eu-Mycena, sporenwand amyloïed.
M. stylobates (*Schijfsteeltje*), *M. galericulata* (*Helmzwammetje*), *M. epipterygia* (*Graskleefsteel*), *M. galopoda* (*Melksteel-klokje*), enz.

b. Para-Mycena, sporenwand niet amyloïed.
M. adonis (*Adonis-klokje*), *M. fibula* (*Omphalia!*, *Oranjetrechtertje*), *M. speirea*, enz.

Voor een studie van de soorten van dit genus is de monografie van Kühner met duidelijke determineertabellen zeer aan te bevelen.

51. **Xeromphalina** Kühner et Maire. Paddenstoeltjes met een consistentie als die van *Marasmius* en aflopende lamellen als een *Omphalia*. Opdrogende soorten, die een geelachtige of roodachtige kleur hebben; steel en hoed niet gemakkelijk scheidbaar; sporen glad, amyloïed. *X. caulicinalis*, *X. campanella* (soorten, die blijkbaar meer in bergbossen voorkomen).

52. **Omphalia** (Fries) Quélet. Trechtervormige of genavelde zwammetjes met weinig gedifferentieerde hoedhuid; sterk aflopende lamellen, die vaak nogal dik zijn; min of meer kraakbeenachtige steel; sporenfiguur wit.

De begrenzing van dit geslacht is zeer moeilijk ten opzichte van *Mycena* en *Clitocybe*. Kühner rekent veel vroegere *Omphalia's* tot *Mycena*, b.v. die met amyloïede sporenwand of hyphen en die, waarbij de hoedbekleding kleine uitsteekselтjes („en brosse") vertoont, enz. Zo wordt *O. maura* (Zwart-wit *trechter-*

tje, op kolenplekjes) door KÜHNER tot *Mycena* gebracht, waar deze soort door carminophiele basidiën en amyloïede sporen een aparte plaats inneemt. SINGER, rekent *O. maura* tot een ander geslacht: *Fayodia* (KÜHNER), waarin nog andere soorten, die o.a. wel tot *Omphalia* gerekend werden een plaats vinden. Ook andere *Omphalia*-soorten worden door SINGER tot andere genera gerekend (*Cantharellula, Hydropus, Armillariella*); wat overblijft noemt hij *Omphalina* QUÉL en plaatst deze afdeling vlak bij *Armillariella*, waar hij aanneemt, dat de verwantschap met dit genus groter is dan met *Clitocybe*.

O. umbellifera (*Veentrechtertje*), *O. pyxidata, O. Postii, O. rustica*, enz.

53. **Delicatula** Fayod. Zeer klein geslacht, waartoe de bij ons ook wel voorkomende *D. integrella* behoort, die door zijn kleinheid meest over 't hoofd gezien wordt (hoogstens 1 cm diam.). De soort blijkt vel. angiocarp te zijn; hoed vliezig, doorschijnend, hygrophaan; lamellen gereduceerd tot enkele aderen aan de hoedonderzijde; sporenmembraan amyloïed; cystiden ontbreken; geheel paddenstoeltje wit.

A. F. M. REIJNDERS

SOCIÉTÉ DES NATURALISTES D'OYONNAX

Het lijkt mij geschikt om eens een paar woorden te schrijven over de Société des Naturalistes d'Oyonnax, welke Franse vereniging, zoals haar naam reeds aangeeft, haar middelpunt heeft in Oyonnax (Ain), maar het gehele gebied daaromheen, dus voornamelijk Département Ain (ter hoogte van Genève), omvat. Hoewel dit officieel een vereniging is op het gebied der algemene natuurstudie, nemen de fungi bij haar een zeer grote plaats in, niet in het minst door het enthousiasme van de heer V. PIANE, die aldaar een van de grote stuwkrachten is.

De heer PIANE is lid van onze N.M.V. en hij kent verscheidene onzer leden, die hij o.a. tijdens excursies van de Société Mycologique de France heeft ontmoet, terwijl hijzelf de moeite heeft genomen naar ons land te komen en zijn vrienden, zowel als het Nederlandse landschap te bezoeken. Hij kan van zijn ervaringen zeer smakelijk vertellen. Aan de andere kant zijn enigen van ons, zoals de heer HUIJSMAN en ondergetekende, reeds jarenlang lid van zijn Société en wij hebben o.a. ter gelegenheid van de grote excursies der Société Mycologique de France in het Département Ain deze streek van nabij leren kennen en haar wonderschone natuur leren waarderen.

De directe aanleiding tot dit stukje is het verschijnen van het jongste nummer (No. 6, Janvier 1952) van het Bulletin de la Société des Naturalistes d'Oyonnax, hetwelk langzamerhand begint een tijdschrift van internationale betekenis te worden. Er komt één nummer per jaar uit en het lijkt haast onbegrijpelijk hoe men bij een contributie van slechts 100 frs. per jaar incl. bulletin (dus ruim één gulden) een nummer van bijna 150 pagina's tekst kan uitgeven. Ten dele zal dat komen door de talrijke advertenties (buiten de genoemde omvang) en verder door de zeer grote belangstelling allerwegen.

Men moet hierbij in het oog houden, dat een Société als deze een levend bestanddeel uitmaakt van de streek. Haar Siège Social b.v. is het Stadhuis van Oyonnax. Het is dan ook zeer normaal, dat bij verschillende bijeenkomsten

de Maire van Oyonnax of een andere plaats aanwezig is. Het ledental is op het ogenblik 1392 (!) plus 136 juniores. De excursies zijn veelal op het gebied van paddenstoelen en een deelname aan de excursies van tegen de 300 personen is geen zeldzaamheid. Paddenstoelententoonstellingen worden regelmatig gehouden.

De streek van Oyonnax, waartoe o.a. Nantua, Montréal, La Cluse en Martignat behoren, is begunstigd door een prachtige omgeving en prettige, gastvrije bewoners. Toen wij in 1949 de excursies medemaakten, vloeide de vin d'honneur overvloedig en vele officiële persoonlijkheden verleenden hun medewerking. In Martignat werd ter ere van de deelnemers zelfs een concert gegeven door de harmonie, en in Oyonnax woonden wij een speciaal symphonieconcert bij.

De helft of meer van zo'n Bulletin is gewijd aan de mycologie. In het laatste nummer worden o.a. verschillende novae species beschreven door enige van de meest vooraanstaande Franse mycologen. ROMAGNESI beschrijft *Cortinarius* (*Hydrocybe*) *helobius* en *C.* (*H.*) *subsertipes* n. spp., KÜHNER beschrijft *Mycena flos-nivium* n. sp. BELLIVIER vergelijkt *Cortinarius* (*Hydrocybe*) *depauperatus* (Lange) met zijn *Cort.* (*Hydrocybe-Telamonia*) *squameo-radicans* n. sp. Fraaie gekleurde platen begeleiden deze artikelen. Voorts schrijft PIANE over *Clitocybe radicellata* en over de ontwikkeling van het Oorlepeltje (*Auriscalpium vulgare*), BECKER over de *Hygrophori* en JOGUET over het al dan niet doorgroeien van de zwammen na het verschijnen boven de grond. Ten slotte vinden we er ook een artikel van de hand van HUIJSMAN over de streek van Retord.

Het is natuurlijk waar, dat de grote meerderheid der leden tot de liefhebbers behoort en niet speciaal wetenschappelijk is gevormd, terwijl bij de Fransen de mycophagie een grotere plaats inneemt dan bij ons. Doch deze paddenstoeleneterij is niet primair en men moet het waarderen, dat deze landstreek gezegend is met een groot aantal lieden, die een open oog hebben voor de schoonheid der natuur en daarvan zozeer weten te genieten, dat de uitgave van een Bulletin als dit, met merendeels wetenschappelijke bijdragen, toch hun belangstelling en instemming heeft. Anders ware een dergelijke uitgave ten dode gedoemd.

Ik wil besluiten met te vermelden, dat in het Bulletin een aardig gedicht voorkomt over de schoonheid der zwammen naast hun waarde voor de voeding, terwijl wij er een sympathieke necrologie in aantreffen over ons betreurde medelid Ir A. C. S. SCHWEERS. Moge de Société des Naturalistes d'Oyonnax op deze weg blijven voortgaan!

Haarlem, Floraplein 9, Aug. 1952. G. L. VAN EYNDHOVEN

Te koop aangeboden aan meestbiedende

1e en 2e aankondigingsnummer van Fungus
1e tot en met 17e jaargang van Fungus en 19e jaargang (compleet)
Mededelingen van Ned. Myc. Ver. 1 t/m 29

H. G. Dresscher, P 119, Wezep (Gld.)

TWEE DOZIJN TIPS VOOR HET VERZAMELEN EN VERZENDEN VAN PADDENSTOELEN

Uit ervaring is mij bekend, dat men bij het verzamelen en vooral bij het versturen van paddenstoelen niet altijd op de juiste wijze te werk gaat en dat daardoor het resultaat voor verzender en ontvanger dikwijls teleurstellend is. Wanneer het grote hoeveelheden betreft, zoals b.v. voor tentoonstellingen, is dat meestal in nog sterkere mate het geval, zoals bij het uitpakken van het materiaal, dat natuurlijk aan zo hoog mogelijke eisen moet voldoen, herhaaldelijk is gebleken.

Teneinde de kans op goed verzamelen en verzenden en op een behoorlijke ontvangst zo groot mogelijk te maken, wil ik hier een aantal wenken en adviezen geven, die niet alleen voor U, maar uiteindelijk ook voor de tentoonstellingscommissie en voor de bezoekers van belang kunnen zijn. Het wordt nl. niet alleen op prijs gesteld, dat U paddenstoelen wilt zenden, maar nog meer, wanneer U er voor zorg draagt, dat ze zo onbeschadigd en fris mogelijk aankomen. Bovendien kunnen de leden van de determinatie-commissie alleen met kans op succes de namen vaststellen, wanneer het behoorlijk goede exemplaren zijn. Dat geldt natuurlijk in het bijzonder voor soorten, die hun op het eerste gezicht onbekend zijn en waarbij dus getracht moet worden, ze met behulp van boek- en plaatwerk en microscoop te determineren.

De tips, die ik als resultaat van een jarenlange ervaring zou willen geven, zijn de volgende:

1. Zoek, voor U gaat verzamelen rustig en met zorg uit, waar U met de meeste kans op succes heen zult gaan en wat U mee wilt nemen, om de oogst in te bergen.
2. Wat U daarvoor precies gebruiken wilt is van minder belang, maar het moet een zo gering mogelijk eigen gewicht hebben (gevuld met paddenstoelen, kon de last anders wel eens ondragelijk worden), dus uit licht, maar stevig materiaal bestaan en vooral niet hoog en smal, maar laag en met zo groot mogelijk bodemoppervlak zijn. Vooral de helften van een rieten koffertje, platte manden, korven of dozen, flinke aardbeiensloffen, e.d. zijn heel geschikt.
3. Neem vooral ook wat stevig spul van geringer formaat mee voor de kleinere, tengere en breekbare soorten: doosjes, blikjes, sigarenkistjes, glazen buisjes of flesjes met wijde hals, enz.
4. Zorg voldoende papier (zacht vloeipapier, oude kranten) ter bescherming en opvulling bij U te hebben en vooral ook een oud, maar stevig mes of (planten)-schopje. Voor eventuele notities papier en potlood.
5. Ga er, indien mogelijk, niet op uit om te verzamelen, vlak nadat het erg geregend heeft. Vooral de vlezige paddenstoelen bederven, als ze doornat zijn, spoedig, en de kleverige en slijmige soorten worden vrijwel onhandelbaar.
6. Verzamel, als 't kan, kort voor het verzenden en verzend zo, dat Uw zending Donderdag of Vrijdag aankomt. Alleen meer duurzame soorten, die een stevige consistentie hebben (hout-, kurk- of leer-achtig) kunnen eerder verzameld en verstuurd worden.

7. Pluk niet lukraak, wat U tegenkomt, maar doe dit met overleg. Neem zoveel mogelijk de grotere soorten en bemoei U niet met het erg kleine en tere grut, waarvan na het verzenden doorgaans weinig meer over is. Denk er aan, dat het materiaal niet uitsluitend ter determinatie dient en de commissieleden geen tijd voor onoplosbare puzzles hebben.
8. Zoek zoveel mogelijk mooie, stevig een niet te oude exemplaren uit en laat alles staan, wat er door een of andere oorzaak minder fris uitziet. Ze moeten nog mee naar Uw huis en na kortere of langere tijd verzonden worden, zodat minder mooie exemplaren er na al die avonturen natuurlijk onogelijk uitzien, als ze in Maastricht uit hun verpakking te voorschijn komen.
9. Zorg er vooral ook voor, de paddenstoelen bij het verzamelen en inpakken zo weinig mogelijk te beschadigen en ze in hun geheel, dus tot en met het uiterste puntje van hun steel uit de grond of van het hout te halen. Mes of schopje bewijzen daarbij goede diensten. Het na aankomst nog aanwezig zijn van een goede vorm en kleur en van alle verdere kenmerken is mede voor het op naam brengen van groot belang.
10. Neem als er voldoende is van een bepaald soort *meerdere exemplaren van verschillende leeftijd* mee (de hele oudjes uitgezonderd), vooral ook zeer jeugdige. Van deze laatste kunnen enkele kenmerken, die later ontbreken, van waarde zijn ter demonstratie en determinatie. Houd de exemplaren van een soort bij elkaar.
11. Leg in Uw transportmateriaal de stevige soorten, die een duwtje kunnen velen, onderaan, de teerdere en breekbare bovenaan en stapel daar dan vooral niet weer zware exemplaren op. Houtige, kurk- of leerachtige paddenstoelen kunnen natuurlijk een wat gorotere druk verdragen.
12. Verdeel het mee te nemen materiaal in de beschikbare ruimte zo veel mogelijk in de breedte en zo weinig mogelijk in de hoogte. Doe er geen vochtig mos of gebladerte tussen, maar vul tussenruimten met papier of ander droog materiaal.
13. Houd de boel tijdens het vervoer als het kan horizontaal en tracht het schudden (b.v. achter op de fiets) tot een minimum te beperken.
14. Laat de paddenstoelen thuis rustig staan, zoals ze meegebracht zijn en zorg, dat geen onbevoegden er schade aan kunnen toebrengen. Is enige tijd (zo kort mogelijk!) bewaren noodzakelijk, dan gebeure dit op een koele, niet al te droge plaats (b.v. in de kelder). Pak ze pas in het verzendmateriaal over, wanneer ze onmiddellijk daarna verstuurd kunnen worden.
15. Gebruik hiervoor vooral stevige emballage! Tijdens het vervoer naar de plaats van bestemming kunnen vele en grote krachten op Uw zending inwerken, waardoor dikwijls schijnbaar goed materiaal het loodje moet leggen. Manden, kisten, stevige dozen, trommels, blikken, e.d. houden zich meestal het best.
16. Zoek weer zoveel mogelijk verpakkingsmateriaal uit, dat laag is en een groot oppervlak heeft; is het hoog, tracht er dan één of meer „vloertjes" in te maken van stokjes of plankjes, die in de wanden steunen, zodat de druk op de onderliggende lagen zo gering mogelijk is. Maak anders een ruim gebruik van elastisch opvullingsmateriaal.

17. Verpak de paddenstoelen als 't kan soort bij soort, in zacht vloeipapier. Vul alle tussenruimten op met ineengefrommeld krantenpapier, dat voor een veerkrachtige stevigheid bij het schudden onderweg zorgt. Laat dus vooral geen dode ruimten over, want dat geeft grote kans op brokken.
18. Zie punt 11. Is hier nog van meer belang dan bij het vervoer naar huis.
19. Houd alles zo droog mogelijk, want vochtigheid, warmte en lang onderweg zijn geeft onvermijdelijk bederf.
20. Zorg er voor, dat kleine en zeer breekbare soorten zorgvuldig afzonderlijk verpakt worden in materiaal als onder punt 3 genoemd. Een niet te droge atmosfeer in hun aparte bergruimte is wenselijk.
21. Breng, als het kan en voor zover niet reeds aanwezig, enkele openingen in de emballage aan voor enige luchtverversing. Dit kan de houdbaarheid verhogen.
22. Tracht Uw zending zo goed mogelijk af te werken (stevig papier en touw in voorkomende gevallen), opdat de boel onderweg niet losgaat of open springt.
23. Vermeld duidelijk het adres en de afzender en vestig met opvallende letters de aandacht van de degene, die voor het transport zorgt, op de inhoud, met het verzoek het breekbare materiaal met zorg te willen behandelen. *Geef in een begeleidend briefje enige inlichtingen aan de commissie omtrent de plek(ken), waar verzameld werd, zo mogelijk met omschrijving van de omgeving, b.v. beukenbos, enz.*
24. Neem de vlugste wijze van verzenden al kost dat wat meer en tracht het zo uit te knobbelen, dat de zaak op zijn vroegst Donderdag, bij voorkeur op Vrijdag en uiterlijk Zaterdagmorgen vóór het begin van de tentoonstelling aanwezig is.

Ik meen hiermede het voornaamste wel onder Uw aandacht te hebben gebracht, maar kan natuurlijk nog wel iets van belang vergeten hebben. Dat worde dan aan Uw vindingrijkheid overgelaten. Een en ander is natuurlijk voornamelijk bedoeld voor hen, die van het verzamelen en het verzenden weinig of geen, of een slechte ervaring hebben.

Denk U vooral om het goede adres:

Commissie paddenstoelententoonstelling, Nat. Hist. Museum, Bosquetplein 7, Maastricht.

G. D. SWANENBURG DE VEYE

VERSLAG VAN DE PENNINGMEESTER OVER HET BOEKJAAR 1951

Het financieel verloop van het jaar 1951 geeft het volgende beeld:

Contributies	f 1238,25	Fungus	f 1305,60
Vergoeding inningskosten	- 17,68	Naar boekenfonds . . .	- 95,25
Verkoop publicaties . .	- 204,36	Inningskosten	- 17,15
Vergoeding overdrukken.	- 37,45	Declaraties etc.	- 169,46
Nadelig saldo	- 89,72		
	f 1587,46		f 1587,46

Verwacht mag worden, dat nog 7 contributies zullen binnenkomen, alsmede f 21.— voor vergoeding overdrukken.

Op 31 December 1951 was het girosaldo f 498,35, waartegenover een ongeveer gelijk bedrag aan schulden stond, merendeels uit hoofde van de publicaties.

Bij de Rotterdamsche Bank hadden wij een saldo van f 2664,12. In deze saldi zijn begrepen het tentoonstellingsfonds van f 583,47 en het boekenfonds ad f 694,50. De effecten, die de tegenwaarde vormen van het Catharina Coolfonds en het Brakmanfonds, hadden per ult. Dec. 1951 een beurswaarde van f 2746,—.

Het boekenfonds is verhoogd met de gebruikelijke 50 cts. per lid en met de rente der effecten. Hierdoor ontstaat in bovenstaande opstelling een nadelig saldo.

BEGROTING

Contributies	f 1275,—	Bijdrage boekenfonds . .	f 180,—
Verkoop publicaties . .	- 100,—	Publicaties	- 1100,—
Rente effecten (voor boe-		Declaraties etc.	- 150,—
kenfonds)	- 80,—	Drukkosten Meded.	
Mededeling Reijnders		Reijnders	- 2500,—
aankoop door leden . .	f 250,—	Onkosten Mededeling	
Subsidie Z.W.O.	- 2500,—	Reijnders	- 150,—
Mededeling Hueck, aan-		Kosten Meded. Hueck .	- 188,—
koop door leden . . .	- 100,—	Kosten Register Fungus.	- 1250,—
Nadelig saldo	- 1213,—		
	f 5518,—		f 5518,—

Door een belangrijk subsidie van Z.W.O., waarvoor ons grote dank past, zal het mogelijk zijn de Mededeling van Dr Reijnders practisch zonder kosten te publiceren, indien de leden medewerken door er een flink aantal van over te nemen. De Mededeling van de heer Hueck zal ons, bij gelijke medewerking van de leden, weinig kosten en wij moeten ook de heer HUECK bedanken voor de ons geboden gelegenheid. Een verliespost wordt het Register op Fungus, waaraan de heer MAAS GEESTERANUS zeer veel tijd en moeite heeft gegeven, maar deze uitgave is voor ons van eminent belang. De kosten van Fungus heb ik betrekkelijk laag getaxeerd, uitgaande van de ervaring met de eerste nummers van 1952, in de hoop, dat geen grote prijsverhogingen meer zullen voorkomen.

Het hoge nadelige saldo ontstaat dus door de kosten van het Register en hierin is tevens de overboeking van f 180,— naar het boekenfonds begrepen.

G. L. VAN EYNDHOVEN

DENKT U AAN DE TENTOONSTELLING

Op de afzonderlijk gezonden convocatie zult U alle gegevens aantreffen voor de a.s. tentoonstelling in het NATUURHISTORISCH MUSEUM, Bosquetplein 7, Maastricht.

Ik wil echter nog een warme aanbeveling geven om naar Maastricht te komen, waar ons de gelegenheid wordt gegeven, kennis te maken met de bijzondere mycoflora van het schone Limburgse land, en waarschijnlijk ook van het aangrenzende Belgische gebied.

Laat deze kans niet voorbijgaan. Red.

INHOUD

In memoriam Jules Romeo Hartsvelt Müller, door G. L. van Eyndhoven 29
Overzicht van de geslachten der Agaricales vrij naar Konrad et Maublanc:
Les Agaricales, 1948, door A. F. M. Reijnders 30
Société des Naturalistes d'Oyonnax, G. L. van Eyndhoven 47
Twee dozijn tips voor het verzamelen en verzenden van paddenstoelen
door G. D. Swanenburg de Veye 49
Verslag van de penningmeester over het boekjaar 1951, door G. L. van Eyndhoven . . 51